

การประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม
ที่ได้รับการรักษาที่กลุ่มงานเคมีบำบัด
สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

นางสาวอังคณา ประภากร
นางสาวอัญชญา เหลี่ยมทองคำ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2543

**Assessment of quality of life of breast
cancer patients
treated at Medical Oncology
Division ,
National Cancer Institute**

MISS ANGKANA PRAPAKORN
MISS ANCHANA LEAMTONGKOM

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY

FACULTY OF PHARMACY

MAHIDOL UNIVERSITY

2000

บทคัดย่อ

การประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ที่ได้รับการรักษาที่กลุ่มงานเคมีบำบัด สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

อังคณา ประภากร, อัญชนา เหลี่ยมทองคำ

อาจารย์ที่ปรึกษา : สุภาภรณ์ พงศกร*, อาคม เขียวศิลป์**

*ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**หัวหน้ากลุ่มงานเคมีบำบัด สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต , เคมีบำบัด

ปัจจุบันการรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านมด้วยเคมีบำบัดมักมีการใช้ยาหลายชนิดร่วมกัน (combination chemotherapy) ซึ่งมีหลายแบบแผนการรักษา (regimen) ในการรักษามะเร็งเต้านม แบบแผนการรักษาที่นิยมใช้คือ CMF (ประกอบด้วย cyclophosphamide , methotrexate , 5-fluorouracil) และ FAC (ประกอบด้วย 5-fluorouracil , adriamycin , cyclophosphamide) แต่เนื่องจากยาต้านมะเร็งส่วนใหญ่มีความเป็นพิษสูง ก่อให้เกิดผลข้างเคียงต่าง ๆ เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ผื่นแพ้ ผื่นคัน ผื่นแดง และยังมีพิษต่อร่างกาย เช่น ตับ ไต หัวใจ เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม โครงการพิเศษนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคุณภาพชีวิต (quality of life) ของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม เพื่อศึกษาว่าแบบแผนการรักษาทั้งสองมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมต่างกันอย่างไร ซึ่งจะสัมภาษณ์ผู้ป่วยโดยใช้แบบสอบถาม FACT-B ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ส่วน ประกอบด้วย คำถามด้านร่างกาย (physical) , ด้านสังคม/ครอบครัว (social) , ด้านการปฏิบัติกิจกรรม (function) , ด้านอารมณ์จิตใจ (emotion) และคำถามเฉพาะโรคมะเร็งเต้านม จากผลการศึกษาผู้ป่วยที่ตอบแบบสอบถามครบตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งก่อนและหลังการให้เคมีบำบัดครบทั้ง 2 รอบการรักษา จำนวน 19 คน พบว่า การรักษาตามแบบแผนการรักษา CMF และ FAC มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลของรอบการรักษานั้น พบว่า หลังการรักษาด้วย CMF 1 และ 2 รอบการรักษา คุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายของผู้ป่วยลดลงกว่าก่อนให้การรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

Abstract

Assessment of quality of life of breast cancer patients treated at Medical Oncology Division , National Cancer Institute

Angkana prapakorn, Anchana leamtongkom

Project advisor : Supaporn pongsakorn*, Arkom cheirsilpa**

*Department of Pharmacology Faculty of Pharmacy Mahidol University

**Division of Medical Oncology, National Cancer Institute

Keyword : Quality of life, Chemotherapy

Combination chemotherapy commonly used in breast cancer includes CMF (cyclophosphamide, methotrexate and 5-fluorouracil) and FAC (5-fluorouracil, adriamycin and cyclophosphamide) regimens. Anticancer drugs may cause many toxic effects such as nausea, vomiting, alopecia, bonemarrow suppression, hepatotoxic, nephrotoxic and cardiotoxic. These effects can interfere quality of life of patients. This special project aims to compare the quality of life of breast cancer patients treated with CMF and FAC regimens . The FACT-B questionnaire was used to assess quality of life of the patients. The questionnaire consisted of 5 parts ; physical well-being, social/family well-being , emotional well-being , functional well-being and breast cancer subscale. Nineteen breast cancer patients completed the questions before and after 1 and 2 treatment cycles were obtained in this study . The significant difference between the quality of life of breast cancer patients treated with CMF and FAC regimens could not be found . However, when compare between treatment cycles of each regimen , quality of life in physical well- being of breast cancer patients were decreased after 1 and 2 cycles of treatment in CMF regimen ($P < 0.05$) .